

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԱՐԻԱ

Տարեկան . . 12 Ձր.

Վեցամսեայ . . 6 "

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

Երկու քիւ մեկ ծաւուն

Տարեկան . . 14 Ձր.

Վեցամսեայ . . 7 "

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Տոյար

Վեցամսեայ 1.50 "

Կ Ա Ն Խ Ի Կ

Դրանոցման տողը

20 սանդղակ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

Հ Ա Ս Յ Ե

Rédaction du journal

„Iravounk“

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

„Иравункъ“

ВАРНА (България)

Գրողները եւս

չեն տրուիր

ՄԵՐ ԱՐՁԱԿՈՒԴԻՆ ԱՌԹԻԻ

Իրաւունքի ընդհատումէն ի վեր արդէն երեք շաբաթը անցած է. վերջին թուով մեր ըրած յայտարարութեան համեմատ, կրցի միայն Ռուսմանիոյ բազմաշայ քաղաքները և Պուլկարիոյ Տօպրիչը, Սիլիստրէն ու Ռուսչուքը պարտիլ թէնել իմ փափաքս էր Սօֆիա ելնելով, Ֆիլիպպէն մինչեւ Պուլկազ իջնել, բայց այս անկարելի եղաւ, քանի որ Ռուսմանիայէ Ռուսչուք հասնելու, արդէն երեք շաբաթը կը լրանար. հետեւեալը պարտէի վառնա աճապարել, թերթին հրատարակութիւնը կանոնաւորապէս վերսկսելու համար:

Աւելորդ ձեւակերպութիւն մը եղած պիտի ըլլայ հոս հրապարակային շնորհակալութիւն յայտնել այցելութեանս միջոցին իրաւունքի յարգելի բարեկամներուն ու բաժանորդներուն ինչ ըրած սիրալիր ընդունելութեանց մասին: Բայց ուրախութիւն ունիմ հոս ըսելու թէ Սիլիստրէն գաղափարին ծաւալման համար մեր ու մեր գաղափարակիցներու ջանքերը սպասուածէն աւելի արդիւնաւոր եղած են: Ամէն կողմ ժողովուրդը, գրէթէ առանց բացառութեան, ազգին յեղափոխական ու չէզոք ուժերուն միացման անհրաժեշտութեանը վրայ կը պնդէ, և այս նպատակին դէմ ուղղակի կամ անուղղակի արգելք յարուցանողներուն դէմ նողկանք ու արհամարհանք կը յայտնէ: Իսկ միութեան ինպաստ աշխատողները գրկախառն կողմնէն:

Բացի ուրիշ պարագաներէ, այս միութենասէր երեւոյթէն կը մակաբերեմ թէ հայ ժողովուրդը առանց բացառութեան պատրաստ է աջակցելու ամէն միջոցներով ազգային յեղափոխութեան, պայմանաւ որ ցարդ գոյութիւն ունեցող կուսակցութիւնները անխաղախ միութիւն մը կազմեն, զիրենք զտեղով անվստահելի անհատներէ ու գործին ներմուծելով վստահելի տարրեր: Հակառակ այս պայմանին գործուած ամէն մեքենայութիւն, բանսարկութիւններ ու չկա-

մութիւններ պէտք չէ կարծել թէ ժողովուրդէն աննշար կանցնին, և այն տխուր մակաբոյծները ու եսասէր շահամոլները եթէ շարունակեն տակաւին իրենց ջուր պղծողորդի դերին մէջ մնալ, վստահապէս կրնամ ըսել թէ դատապարտուած են ժողովուրդի նողկանքին ու լքումին:

ԳՈՒՐՈՒՔ

ՊՈՒԻԲՍԵԼԻ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Տանիմարքայի մէջ խորհրդարանի, համալսարաններու և բարձր կրթութեան անդամներ, հայ ժողովուրդին սպառնացող մեծ վտանգը նկատի առնելով, առաջարկեցին «միմիայն մարդկային, առանց քաղաքական նկարագրի» գործակցութիւն մը հիմնել քաղաքակիրթ բոլոր ազգերու միջեւ հոգեվարք ազգին ինպաստ:

Այս նախաձեռնութեան վրայ, Ապրիլ 5ին, Բարիզի մէջ Պ. Պ. Ատքէնի, Մաուսէլ Սէնպայի, Ժէօրժ Պուանտէսի, Տը Ռապէրտի ներկայութեան կայացած միջազգային գումարում մը հետեւեալ որոշումը քուէարկեց:

Ամէն երկիրներու մէջ գտնուող Հայաստանի բարեկամներուն համաժողովը կարելի եղածին չափ շուտ պիտի գումարուի:

Հետեւապէս Եւրոպայի ամէն երկիրներէ ահանաւոր անձեր յառաջիկայ Յունիս Պուլիքսէի մէջ համաժողով մը պիտի կայացնեն, լսելի ընելու համար սա ուխտը թէ հայերը տառապեցնող հալածանքները ա'լ դադարին:

Ատենը կը տաքանապի: Զօրանոցներ կը հաստատուին Զէյթուն, Սաոուն, Նոր խուփութիւններ կիւմացուին: Բոս Արմէնիան վանէ հետեւեալ նամակը կընդունի:

ՎԱՆ, 26 Մարտ 1902

«Կիմանանք թէ թուրք կառավարութիւնը Սասունի մէջ իր զինուորական ուժերը կաւելցնէ: Կը վախցուի որ այս ամառ լուրջ կորուստներ չունենանք: Պէտք է հարկաւոր բոլոր միջոցները ի գործ դնել, պէտք է ամէն կերպով մի-

ջամտել որպէս զի կառավարութիւնը իր բոլոր ուժը Հայերու դէմ գործածելու չը յանդգնի:

«Երէկ, Սասունէ նամակ մը ստացանք Մեզի կը գրեն. «Կառավարութիւնը վերջնապէս որոշեց Սասունցիները գաղթեցնելու համար ոյժ գործածել: Վստահ ենք որ այս գործին մէջ մեր բարեկամները բան մը պիտի չը խնայեն կեղեքումը ու ահաբեկութիւնը կանխելու համար»:

Չարաշուք ամիսները կը մօտենան:

Յունիսէ Նոյեմբեր կոտորածները տեղի կունենան:

Մարտիրոս ազգէն ինչ որ կը մնայ բոլոր կուսակցութեանց միջազգային համաձայնութեամբ միայն կրնայ ազատուիլ: Այս համաձայնութիւնը ապահովուած է:

Ֆրանսայի մէջ Տընի Գոշէն ու Ժոռէս, Հոլանտայի մէջ Տօքթ. Բիւրիէր ու Վան Գօլ Հայերը պաշտպանելու համար միացած են:

Իրենց սրտին մէջ մարդկային սուրի գիտութիւնը ունեցող բոլոր մարդերը կը հրաւիրենք որ Պուլիքսէի հայասէր համաժողովին մասնակցին ու ստուարացնին այն վեհաձեռն ձայնները որոնք եւրոպական պետութեանց ու աշխարհի քաղաքացիներուն լսելի պիտի ընեն տան արգարագոյն տրտունջը զոր ժողովուրդ մը երկրի վրայ երբեք բարձրացուցած ըլլայ:

Անաստ Ծրանս

Թ. Գ. — Հիմակուրնէ համակրանք յայտնող շատ մը նամակներ ընդունեցանք, նախարարներէ, խորհրդարաններու անդամներէ (գիւլան, երեսփոխան, ծերակուտական) Ակադեմիաներէ, գիտական մարմիններէ, խաղաղութեան ու իրաւարար ընկերութիւններէ, գործաւորական կազմակերպութիւններէ ու սէնտիքաներէ, ահանաւոր արուեստագէտներէ ու գրագէտներէ, ամէն կուսակցութեանց, ամէն կրօնքներու, իմաստասիրական ամէն գաղափարներու պատկանող մարդերէ: Ներկայացուած ազգերն են. Գերմանիա, Անգլիա, Աւստրիա, Հունգարիա, Պէլճիգա, Տանի-

մարգա, Ֆրանսա, Հոլանտա, Իտալիա, Նորվեգիա, Սուէտ ու Չուեցերիա: Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներէ պատասխանի կը սպասենք: Բոս Արմէնիայի առաջիկայ թիւը համակիր անձներու ցանկը պիտի պարունակէ:

Այսօր ներուրի մեզ շնորհակալ ըլլալու Տիկին Գիւնտա տը Տիւտէր պառնունհույն ու Պ. Ֆրէտէրիք Բասիք, տիեզերական խաղաղութեանց երկու անխնայ ու փառապանծ առաքելներուն որոնք մեր կոչին անմիջապէս պատասխանողներէն եղան:

(Բոս-Արմէնիա) Բ. Գ.

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Նամակ Պարսկաստանից

ԴԱՎԻԴ, 2 Յունիս

Որչափ միութարական է կարգաւ եւ լսել միութիւնը յեղափոխական անջատ անջատ մարմինների, նոյնչափ եւս ցաւալի է տեսնել շարունակութիւնը տխուր դէպքերի, որոնք ծնունդ են գլխաւորաբար յեղափոխական կազմակերպութիւնների մէջ տիրող անկարգապահութեանը եւ որոնք առաւել եւս պակասեցնում են ժողովուրդի հաւատքը դէպի յեղափոխութիւնը եւ դէպի նորա վարիչները:

Բազմաթիւ դէպքերից յիշենք միայն հետեւեալը: Անցեալները Ռուսաստանից Սալմաստն են եկել Դաշնակցական 7-8 զինուորները եւ պահանջել Սալմաստի իրենց ներկայացուցչից գործադրութիւնը այն որոշման, որով իրենց խմբապետը ուղարկել է իրենց համաձայն Բիւրոյի հրահանգի: Ներկայացուցիչը մերժել է նրանց ամենայն իրաւամբ որովհետեւ պաշտօնական ո'րեւէ մի յանձնարարութիւն չէ եղած իրեն այս առիթով: Որով եւ տեղի է ունեցել ներկայացուցչի եւ զինուորների մէջ անհամաձայնութիւն որը հասել է ժողովուրդի ահանջին եւ յարուցել է զայրոյթ ու զգուշանք դէպի Դաշնակցական վարիչները: (*)

Լրագիր կարդացողները կը յիշեն անշուշտ այն շահատակութիւնները

(*) Այս դաշնակցական պարոնները կերեւայ թէ «ապակեգործացում» ըսելով կը հասկնան գլուխը ոտքէն տեղեկութիւն չունենալ:

որոնք գործունեացան վերջին տարիներ Սալմաստում Յեղ. անունը չհաջորդեց ծոց եկնիչարիների ձեռքովը եւ որոնք ծայրահեղ ատելութեան վերածեցին այն փոխադարձ սէրն ու յարգանքը, որը տիրում էր Սալմաստի բնիկ եւ նորեկ ազգակիցներին մէջը:

Եթէ Դաշնակցութիւնը չը փութայ ուղղել իր սխալը, կարող են վերահորոգուիլ Սալմաստում նախկին ցաւալի երևոյթները ի մեծ վնաս Յեղ. գործին յառաջադիմութեանը եւ ի լքումն Յեղ. գործիչներին եւ զինուորներին: Երբ ինքեց ապրուստը հայթայթելու եւ կամ իրենց տեղերը վերադառնալու, պէտք է ծանրանան ժողովրդի վրայ եւ կամ պէտք է զինն բռնի միջոցներ իրենց գոյութիւնը պահպանել կարողանալու համար:

Դաշնակցութեան Սալմաստի ներկայացուցիչ նկատմամբ մեզ հասած նպատակներ տեղեկութիւնները յուսալ են տալիս մեզ թէ նա կարող կը լինի անել այնպիսի խելացի տնօրէնութիւն, որը գոհացում տար թէ՛ ժողովրդի եւ թէ՛ այդ զինուորներին եւ թէ՛ միանգամայն պատու բերէր Դաշնակցութեան համբաւին:

Գործը պէտք է եւ ոչ թէ լոկ խօսքը հաստատելու համար ժողովրդի հաւատքը դէպի ազգային փրկութեան դատը: Միութեան համար հրատարակուած մեծագործ խմբագրականներն եւ ճոխմատ շարագրութիւններն անգործ են այլեւս ոգեւորելու ժողովրդին, ինչպէս կարծում են մի քանի թերթերի գրականագէտ խմբագիրները:

ՎՏԱՐՆԻ

ԻՌԻՍՃՈՒՔ, 21 Յունիս

Կիմանանք թէ տեղւոյս Աղքատախնամ Ընկերութեան Պատ. անդամները մտադիր են ազգային գերեզմանատան մէջ մատուցել չինել, յուղարկաւորները անձրեւէն եւ ձմեռուան ցուրտէն պատուարելու համար: Այս մատուցելու համար մատուցապէս 2-3000 ֆունտ ծախք մը կը հաշուէ որուն գրեթէ կէսը Աղքատախնամի անտուկին մէջ պատրաստ կայ եւ կէսն ալ տեղւոյս բարեսէր ժողովուրդէն պիտի հանգանակուի:

Ա. ԵՐՏԱՆԵԱՆ (23)

ԹԻԱՊԱՐՏԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԲԱՐՈՒՆԱՆ ՄԱՐԴԸ...

Վանական խոստացաւ: Եւ որովհետեւ բաւական մեծակ գումար մը ունէր քովը, յանձնեց զայն Ռէս Մէլիքին եւ մեկնեցաւ դէպի Պոլիս զոր տեսնելու շատ կը փափաքէր:

Երբ Ռուսական խոյրը չորհեաւ՝ Վասիլի Գեղամիւսի փոխընդունելով կանգ առաւ Մարմարայի չորհրդուն խառնուած տեղը, Վանական Սուլթաններու մայրաքաղաքը պարզապէս բնութեան հրաշալիք մը կարծեց՝ իր բովանդակ հմայովը:

Շոգեմաւէն ելնելով Միջագիւղ գընաց, ուր կը գտնուէին թիմարայ գեղացիները: Հոն գաւառացիները սրբաւորան մը ունէին, որուն ողորմելի

ժողովուրդին մէջ կայ մաս մը՝ որ կը հարցնէ թէ փոխանակ այդ մատուցելու աւելորդ ծախքը ընելու եւ այնքան դժուարութեամբ ձեռք ձգուած քանի մը հազար ֆունտը մեռելներու համար ծախսելու, լաւագոյն չըլլա՞ր արդեօք անով Աղգ. մանկապարտէզ մը հիմնել: Ահա կարեւոր հարց մը: Բերել մատուց մանուկները վատաբողջ օղով լեցուած պղտի խցիկներէն եւ ընդարձակ ու օդասուն սրահի մը մէջ դնել զիրենք, ուր կարենան ազատօրէն մարմնամարզի փորձերին կատարել եւ թէ միանգամայն ձմեռը ցուրտէն ու ամառը արեգական կիզիչ արեւէն պատսպարուիլ: Վասիլի պէտք է գիտնաւ որ մանկապարտէզի սրահ չունենալուն մարմնամարզի փորձերը միշտ պարտէզը տեղի կ'ունենան:

Ասկէ դատ Աղքատախնամ Ընկերութիւնը ազգին իրական ծառայութիւն մըն ալ մատուցած պիտի ըլլայ մանկապարտէզի Պատ. Խնամակալութեան անձուկ պիւսճէնէն ամսական 30-40 ֆունտի տեղիք ծախք մը, տան վարձը զեղչելով:

Հոս հոն, Լուսնուքի մէջ, 1-2 գետին կայ եւ այս հողերը եկեղեցւոյ սեփականութիւններն են: Ենչուշտ այժմու Պատ. Թաղական խորհուրդը՝ որ ամէն առթիւ մէջ իր յառաջդիմասէր ոգին ցոյց կուտայ, պիտի հաճի աջակցիլ Աղքատախնամի ազնիւ անդամներուն եւ անոնց պղտի բաժին մը հանել: քաջ գիտնալով որ ինչ որ է դպրոցը նոյնն է եւ եկեղեցին եւ թէ երկուքն ալ հաւասարապէս սուրբ ու նուիրական են:

Ինչպէս ըսինք ժողովուրդին մէջ մասը մանկապարտէզի սրահին չինութիւնը մատուցել չինութիւնն նախագաւ կը սեպէ: Անոր համար կը յուսանք թէ Աղքատախնամի ժրջան անդամները յարգելով ժողովուրդին գրեթէ մեծամասնութեան փափաքը՝ պիտի հաճին նախապատուութիւն տալ իրենք ալ այս գաղափարին:

Քաղցր է յուսալ թէ տեղւոյս ազնիւ ժողովուրդը, ինչպէս ամէն աւան, այս անգամ ալ պիտի քաջալիւրէ զիրենք իր առատ նուէրներով եւ մենք մանկապարտէզի սրահին հիմնարկութեան աւետիքը պիտի տանք մէկ մէկու:

ՄԵՆԱՅՐ

Դիս. Խըն. — Յարմար մանկապար-

տէզի չէնք մը կառուցանելու չափ, եւ ալ աւելի, կարեւոր է ազնկանց վարժարանի մը կառուցումն ալ: Փառք Աստուծոյ, երկու տարիէ ի վեր մանչերը ազատեցան եկեղեցւոյ բակին մէջ գտնուող այն նկուղանման խամրոցէն, որ այժմ ողջիկներու առողջութիւնը խանգարելու սահմանուած է: Հետեւաբար մենք անհրաժեշտ կը դատենք ազնկանց վարժարանն ալ կառուցանել մանկապարտէզին հետ, փոխանակ մատուցելու, որ աւելի փափեղի մըն է քան անհրաժեշտ պէտք մը: Եւ կը կարծենք թէ այս առաջարկութեան իրազեկման համար Աղքատախնամ, Թաղականութիւն, Հոգաբարձութիւն, Խնամակալութիւն, վաճառական ու արհեստագործ ամէն, առանց բացառութեան, իրենց նիւթական միջոցները ու ջանքերը արամադրելի պիտի ընեն:

ԲԱՐԻՉ, 2 Յունիս

ԱԼՊԱՆԻԱ-ԱՎԼՈՒ. — (Էսք-Ուեսթի) յատուկ թղթակիցը խիստ երկար նամակ մը գրած է գործակալութեանս: Դեռ միայն անոր կարեւոր մասերն առաջ կը բերենք:

Ալպանական կոմիտէ՝ կատարած սպանութիւններէն գրեթէ զինուորական կառավարիչը (Ավլուի) որոշեց տեղիս գլխաւոր պէյերու՝ ձէմալ պէյ եւ Համաթ-Ուան-պէյ՝ տունները պաշարել եւ խուզարկել: ձէմալ պէյի տունը գտան բաւական վտանգաւոր թղթեր եւ թերթեր, իսկ Համաթ-Ուան-պէյի սպարանքին մէջ գտան պաշտօնական տօգումէնտներ եւ կոմիտէի կնիքը, այստեղ գտան Դաւաթ-Սոն Ալատրո Գասթրօթի իշխանին մի պատկերը՝ գաշի վրայ բազմած: պատկերին վերի կողմը կը գտնուէր եղբոր ալպանական դրոշակը, իսկ մի կողմը գրուած է եղբոր ալպաներէն եւ լատիններէն լեզուներով՝ «Անկից՝ արիւնս արու Սուլթանը, կեցցէ՛ ազատութիւնը, կեցցէ՛ Ալպանիոյ իշխանութիւնը, կեցցէ՛ Գասթրօթի իշխանը...»:

Ձինուորական հրամանատարը բոլոր ձեռք անցուցած թղթերը եւ իրերը Կ. Պոլիս ղրկեց, իսկ երկու պէյերը բանտ զրկեց, բայց ճանապարհին Ալպանացիք յարձակում գործ-

եցելով ձէմալ պէյն ազատեցին զօրքերու ձեռքէն: Ուրիշ Ալպանացիներ զինուելով գացին Համաթի պէյն ալ ազատելու, բայց արդէն զայն բանտի խորը նետած էին: Ասոր վրայ զայրացած սկսան քաղաքին ամէն կողմերը պտտիլ, ժողովուրդը զէնքի հրաւիրել, եւ խանութները գոցել տալ: տասը վայրկեան չանցած բոլոր կրպակները գոցուած էին եւ չորս հազար Ալպանացիներ վազեցին հրամանատարին տան վրայ, զայն սպանելու եւ Համաթի պէյի անարդար բանտարկութեան վրէժը լուծելու: Սակայն անկարելի էր հրամանատարը գտնել, Ալպանացիք պալատին դռները ջանքով բացելով ներս մտան եւ մէկ քառորդ ժամ հրացանաձուլութիւն տեղի ունեցաւ, որ ժամանակ հրամանատարի պառաւ զրքանջիլ եւ աղախին մը սպաննուեցաւ: Յետոյ քառասուն Ալպանացիներու երգում ընել տուին որ պալատին մէջ սպաննու հրամանատարի երեսնալու, եւ զայն տեսածնուն պէս ձերբակալելով չուկա բերելու որպէս զի այնտեղ կախն զայն: Հրամանատարը փախած է քաղաքէն, անոր վերադառնալուն վրայ յոյս չկայ: Ալպանացիք սաստիկ զայրացած են այս միջոցին, մանաւանդ այդ հրամանատարը մի քանի օր առաջ բաւական թուով քրիստոնեայ եւ մահմետական մեծամեծներ ալ ձերբակալելով բանտարկած էր:

SU. U.S. U.S. U.S. U.S. U.S. — Երեք օր առաջ ժընեվէն հետեւեալ զարմացուցիչ թղթակցութիւնն ստացանք զոր կը համառօտենք:

Մինչ Տամատ Մահմետ փաշա Պոնէն երկաթուղով կերթար Լուչէն, գերմանացի ուստիկան մը իր կողքը մըտնելով ըսաւ թէ՛ իր կառավարութեան հրաման ստացած էր փաշային վրայ հսկելու, որովհետեւ Սուլթանի հրամանով մէկը սպանէ պիտի եղեր Տամատ փաշան: Ուստիկանը մինչեւ սահմանագիծի առաջնորդէ է թուրք փաշան: Կըսուի թէ այդ սպանութիւնը կատարելու պաշտօնը յանձնուած է եղբոր Հալէպի նախկին կառավարիչի որդւոյն որ Գերմանիա եկած է իր զինուորական կրթութիւնը կատարելագործելու պատրուակաւ:!!:

Միթէ՛:

Մեղիք Ս. Դաւիթ-Բեկ

չէնքը պարզապէս նկուղի մը կը նըմանէր: Վանական սրճարանին մէկ անկիւնը նստեցաւ:

Սրճարանին մէջ եղողները տուներու ծառաներն էին ումենքն ալ, որոնք խոհարարութիւն, սեղանայարգարութիւն ու պարտիզպանութիւն կրէին: Շատեր պարապ էին: հետեւաբար թուղթ, նաքտ եւ տօմիս կը խաղային, ժամանակ անցունելու համար:

Վանական խորին ուշադրութեամբ զետեց այդ խեղճ մարդերու վիճակը, զիտեց անոնց կերպարանքին վրայ արտայայտուած թշուառութիւնը, զիտեց, այո՛, եւ տեսաւ թէ մեռած էին անոնք, անհետացած էին՝ բառին բովանդակ նշանակութեամբը: Ու աչքերը դառն արցունքով մը լեցունած՝ զոր չկրցաւ ծածկել, դուրս ելաւ սրճարանէն ու Պէշիկթաշի ճամբան բռնելով մինչեւ Ղալաթիա հասաւ:

Յէր երթար... անա՛ իր մտածումը: Հանրակառքին կեցած տեղը, մարդերու աղմկային ժխորին մէջ, պահ մը կեցաւ եւ երթալիք կողմը որոշելու զեց: Աչքը չորագին դարցուց ու տեսաւ Վանեցիներու արախշին դրած

ծերունի մը, որ դէպի կամուրջը կը յառաջանար: Վանականը անոր քովը գնաց եւ հարցուց թէ՛ քնանալու համար պանդոկ մը գտնէ՞ր:

— Դիտե՛մ... միմիջեց ծերունին:

— Աղէ՛կ, տարէ՛ք զիս պանդոկ մը:

— Դուն նոր եկած ես:

— Այո՛:

— Ո՛ւր տեղացի ես:

— Վանեցի եմ:

— Վանայ ո՞ր կողմերէն:

— Թիմարայ կողմերէն:

— Վա՛յ... անանկ է՛ ի՞նչու պանդոկ մը կուզես երթալ:

— Հապա ի՞նչ ընեմ, եղբայր:

— Կուգա՛ս ինձի հետ խանը կերթանք:

— Շատ աղէ՛կ, կընդունիմ:

Ծերունին առաջնորդեց զինքը: Կամուրջէն անցնելով ուղղակի Վալիտէ խանը մտան, ուր կը գտնուէին Վանեցի բռնակիրներէն քանի մը անձեր:

Պանդուխտ ու ընտանեկան անուշ յարկերէ զրկուած այդ մարդիկ երբ իմացան որ հայրենակից մըն էր ան, չափազանց ուրախացան եւ հարկ եղած աջակցութիւններ ընելու խոստա-

ցան անոր մինչեւ գործ մը գտնէ:

Բայց Վանական միայն երկու օր մնաց անոնց քով: Վալիտէ խանէն ելնելով Նէնի-Գարուի թաղերէն մէկուն մէջ բաւական կոկիկ սենեակ մը վարձեց ու սկսաւ նորադարձ երկտառ երգերու շարժումներու ընթացքն ուսումնասիրել եւ վերածնունդ գաղափարակիցներու ծրագիրները սկսաբանել: Եւ ուղին իրենց բովանդակ երեսփոխանով զննել...:

Աւա՛ղ... այդ բոլորը շատ ողորմելի գտաւ: Եթէ երբէք վարժարաններու մէջ զարթնումի նշաններ ալ կային ատոնք այնքան երեսփոխապէս փայլելու եւ սեթեւեթ մը ըլլալու տեսարաններ կրնային, որոնց հետ տեսանքը Վանականին ոչ վստահութիւն կը ներշնչէր եւ ոչ ապագայ մը: Ու համոզուեցաւ թէ Ազգային անկախութեան Ս. գործը շատ հաստատ հիմքերու վրայ հաստատուած էր Վանի մէջ, քան երբէք Հայութեան համար դարգացման ու յառաջդիմութեան կեդրոն մը եղող այդ մարաքաղաքը...:

Վանական ճշմարիտ դատողութենէ

ՏՕՊԻՐԶԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

Այս անգամ մեր ճամբորդութեան առաջին կայանը եղաւ Տօպրիշը (Բազարճը)։ Այս գիւղաքաղաքի ազգային վիճակի մասին անցեալ տարի բաւական գրելու ու խօսելու առիթը ունեցած էինք։ Անկէ ի վեր ուշադրաւ նոր փոփոխութիւն մը չտեսայ հոն։ Վարժարանին շինութեան մնացած ազգային պարտքը կը մնայ դեռ, հակառակ այդ նպատակաւ կատարուած հանգանակութեան, որմէ գոյացած գումարը տակաւին իր նպատակին չէ գործածուած։ Այս պարագան իսկապէս պատուաբեր ըլլալէ հետ ի Տօպրիշի ազգայնոց։

Տեղւոյն վարժարանի համեստ վիճակն ալ նոր ու կտրեւոր փոփոխութիւն մը չէ կրած։ Միայն սա գոհացուցիչ է որ, ուսուցչին տարրեւոր հրաժարելուն հետեւ, նոք վարժարանի ընթացքը չէ ընդհատուած, այլ անմիջապէս ուրիշ ուսուցիչ մը առժամանակեայ կերպով պաշտօնի կոչուած ըլլալով, նա վարժուհիի մը քնկերակցութեամբ կը շարունակէ դասերը մինչև ցնոր տնօրինութիւն։

Այս վերջին անգամ մեր Տօպրիշ ժամանումը տեղւոյն ծանօթ տօնավաճառի օրերուն հանդիպելով, ամէն մարդ ծանրապէս զբաղած, կարելի չեղաւ գաղտնիք մը կազմել թէ ինչ կը խորհին ազգային պարտքի խնդրոյն կարգադրութեանը համար, որմէ կախում ունի վարժարանին նոյն իսկ գոյութեան ու չգոյութեան հարցը։ Տեղւոյն հայութիւնը որչափ որ մեծ թիւ մը չներկայացներ, բայց և այնպէս ծանօթ պարտքը գոցելու կարող հոն կարգ մը բարեկեցիկներու հետ քանի մըն ալ հարուստ ազգայիններ կան։

մը ետքը, վճռեց կ. Պօլէն մեկնել։ Ուստի, առանց ընկերներ գտնելու, ինչպէս կընեն սովորաբար հայրենիքը վերադարձող մը, չորհեաւ նետուեցաւ ու Տրապիզոն մեկնեցաւ կանոնաւոր անցագրով մը։

Սեւ ծովի փրփրալից ալիքները դիտող այդ բարձրադիր քաղաքը, որ հին դարերու փառքը վայելած էր ժամանակ մը, վառականին համար անշուք ու գրեթէ անապական քաղաք մը երեւցաւ։ Երկու օր ալ այնտեղ սպասելէ ետքը, կարաւանին հետ ճամբա ելաւ։ Տրապիզոնէն ինչուան Բօփ-տաղ կոչուած լեռը շատ ապահովութեամբ կարաւանը ճամբան շարունակեց։ Բօփ տաղի ստորոտը հասնելով, գիշեր մըն ալ պարտաւորուեցաւ հոն անցունելու։

Ուաւարչուտ ու ամպամած գիշեր մըն էր այդ գիշերը։ Կարաւանի ժայռերու տակ, կանաչ խոտերու վրայ, ցան ու ցիւր բռնները դրաւ ու առաւ ըլլալու սպասեց։

Վառական միեւնի էր։ Կարաւանին մէջ չկար հայրենակից մը, որուն հետ ընկերանար։ Ուստի ճերմակ տոպրակէն հաց ու պանիր հանելով սկսաւ ճաշել։

տոնք, կը կարծենք գիտնալ թէ, եթէ որոշ հասկացողութեան մը հասնին, պիտի կրնան իրենք իրենց մէջ կարգադրել ու վճարել այդ պարտքի գումարը, որով վարժարանի շէնքը ձեռքէ ելնելու վտանգէն փրկած պիտի ըլլան։

Բայց այդ հասկացողութիւնը Տօպրիշի ազգայնոց մէջ գոյացնելու համար, դրսէն ազդեցիկ ձեռք մը պէտք էր կայ։ Կը կարծենք թէ այդ ձեռքը պիտի ըլլայ Պուլկարիոյ Այցելու Հովիւր, որուն գալուստը Հրէից Մէսիայի գալստեան չափ պիտի ուշանայ։

Յ. Գ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հայաստանի միջազգային համաժողովը պիտի գումարուի Պերուքէի մէջ յառաջիկայ յուլիս 17 և 18-ին։

— Յրանսացի կարգ մը հայասէր երեսփոխաններ, երկրին ա. մէն կուսակցութիւններէն, յունիս 15-ին դիմած են Եւրոպայի գործնց նախարար Մ. Տէլգասէին, և բացատրած անոր Մշոյ և շրջակայներու հայերը նեղելու նպատակաւ, այդ գաւառներու մէջ թուրք կառավարութեան զօրք և ջերքէդներ տեղաւորելը, ու խնդրած են որ ֆրանսական կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առնէ Հայոց ըս. պատնացող վտանգը արգելելու համար։

Նախարարը իրեն մատնանշուած դէպքերու մասին ծանօթութիւն տալուով, խոստացած է իրեն դիմող երեսփոխաններուն թէ կարելի եղածին չափ շուտով ոչ միայն հարկ եղած միջոցներուն վրայ պիտի խորհի, այլ նաև Հայոց փափաքին համեմատ, որոնք Ռուսիոյ հիւպատոսական գործակալին, Ս.

Թումանսեի, մեկնումէն չփութած են, պիտի զրկէ հոն քիչ ժամանակէն ֆրանսացի գործակալ մը մնալուն կամ առժամանակեայ պաշտօնով։

— Կիպրոսէն Լաք-Ուէսք գործակալութեան հասած հեռագիր մը իմացուցած է թէ Պէսնի գաւառին մէջ նորանոր ջարդեր ու կոտորածներ տեղի ունեցած են։ Դերակատարները եղած են Քուրտերը, իսկ ջարդուողները բնակաւնաբար Հայերը։ Մանրամասնութիւնք կը պակսին, որովհետեւ ֆուրտերը տեղւոյն հեռագրական թերերը ջարդ ու բռնութիւն ըրած են եղբիւր։

— Սօֆիայէ մեզ կը տեղեկացնեն թէ Տիար Զ. Խ. Սէֆէրեան, իբր ատամնարոյժ, յաջող բնուածութիւն մը անցուցած է Սօֆիայի բժշկական խորհուրդին առջև։

— Էջմիածնէ Թիֆլիսի թերութիւնը հետեւեալը իմացուցած են։

«Օչականում վեհափառ կաթողիկոսի բնակութեան անեակները մտել են շարագործներ և գտածը գողացել, տարել են Գողթը մնում են անխառն։»

— Թուրք կառավարութիւնը վերջերս արգիլած է հայ թերթիւներու մէջ «ազգային» բառը գործածել։ Ասով ըսել կուզէ թէ հայերը ուրոյն ազգ մը կոչուելու իրաւունք չունին, այլ ամբողջ թրքահայաստանները, ինչ ցեղի ու կրօնի ալ պատկանին, ազգաւ «օսմանցի» կամ «օսմանեան» պէտք է կոչուին։ Այսինքն, վեց դար առաջ իր աւազակային գործերովը հաշակ գտնող ու բարբարոս և վայրենի միջոցներով թուրք պետութեան հիմը դնող Ալ. Օսմանի անունն է որ պիտի գայ քառասուն դարերէ ի վեր նուիրագործուած «հայ» անունին տեղը գրաւել։...

— Մանչեսթրի Տէր Թորոս քա-

հանայ Ջուղայեցին հրաժարեցուցուած ըլլալով, առժամապէս այդ պաշտօնը յանձնուած է վերջերս Ռուսչուքէն մեկնող Տէր Մկրտիչ քահանայ կրօնականի։ Մեզ փափաքելի է որ Մանչեսթրի նման եւրոպական կարեւոր կեդրոնի մը մէջ Ջուղայեցին կրկին մնայ իբր ուսեալ և թեզաւորապէս ներկայացուցիչ հայ կղերին, որուն մէջ զօրազդաբար Ջուղայեցիի առաւելութիւնները ունեցող հազիւ մէկ քանի հաւ կան ու չկան։ Հետեւաբար, եթէ ոչ անկարելի, գոնէ շատ դժուար պիտի ըլլայ Մանչեսթրի ազգայնոց նոյն պայմանները լրացնող ուրիշ քահանայ մը գտնել։ Մանչեսթրից ելծէ կրկին Տէր Թորոս քահանայ Ջուղայեցին պաշտօնի կոչեն, կրնան վստահ ըլլալ թէ նա, ըստ իր խոստման, այս անգամ պիտի ջանայ աւելի գոհ ընել իր ծուխերը և նոր անպատեհութեանց տեղի չտալ։

— Մոկս գաւառացի քահանայ մը տեղւոյն երեւելիներէն մէկուն հետ պակեք է կին մը որուն այրը ողջ առողջ Սուլիմա կաշխատի և գեռ վերջերս դրամ զրկած է իր կնոջ։ Անշուշտ քահանան իր արժանաւորութեամբ պատիժը պիտի կրէ և այդ անհաւատարիմ կնոջ պիտի խայտառակուի։

— Համարձման տօնին առթիւ Մշոյ Ս. Կարապետի վանքը 3000 չափ ուխտաւորներ հաւաքուած են։

— Պուրկաղի Արծրունի Տ. Գաւառի քահանան, որուն շուրջը ամբաստանութիւններ կը դառնան, հրաժարել է. ուրիշ քահանայ մը կուգուի։

— Եղբարք Թօբալեան իրենց եղբորորդւոյն ամուսնութեան առթիւ 75 օսմ. ոսկի նուիրած են Պոլսոյ Ազգ. Հիւանդանոցին։

— Վանայ և շրջակայից մէջ

թեւերը կաշկանդեցին մութին մէջ։ — Ո՛ր կը փախչէի... գոցեցին աւազակները։

Վանական չկրցաւ ձեռքին դաշոյնը պահել։ հետեւաբար աւազակները վայն խեցին իրմէն։

— Արիւնտ է այս դաշոյնը... բացառանչեց աւազակներէն մին։ Ըսէ՛, ի՞նչ ըրէի... ի՞նչ է այս։

— Բան մը չըրի, պատասխանեց Վանական։

— Հապա ի՞նչ արիւն է այս, պօռաց աւազակը։

— Ձեմ գիտեր... չեղանց Վանական։

Երկու աւազակները քաշկոտելով մէկ կողմը տարին թշուառ Վանական ու զայն յանձնեցին ձիաւոր պահել, որպէս զի մէկը չկարենար փախչիլ։

Աւազակներէն մին, որուն ձեռքն ինկած էր Վանականին դաշոյնը, պահ մը ուշադրութեամբ անոր ոսկեծոյլ կոթին վրայ նայեցաւ ու խնդուածութեամբ մը լեցուած՝ մրմնջեց։

(Շարունակելի)

Կէս գիշերուան մօտ, երբ փոքրիկ բեռնաւ վրայ իր գլուխը հանգչեցուցած կը քնանար Վանական, ահա աղմուկ մը լսեց ու արթնացաւ։...

Ս'հ, կարաւանը պաշարուած էր... Զինուած աւազակները՝ չորս գին կրտսեր՝ իր ընկերները մէկիկ մէկիկ կը կողոպտէին, առանց ուեւէ առարկութիւն ընել տալու։

Ի՞նչ ընէր Վանական... ո՞ր փախչէր այդ պահուն։ Յանկարծ սարսուռ մը զգաց, երբ տեսաւ իր ընկերներու վրայէն շապիկն անգամ կը հանէին։

— Կեցի՛ր... մրմնջեց Վանական ինքնիքները։ Կեանքս թո՛ղ վտանգի տակ ըլլայ, հոգ չեմ ընել։ Բայց Լուսիայի նուիրական դաշոյնը թող չիմայ այս վտանգը ձեռքը...։

Ու ապահով տեղ մը փնտնեց մութին մէջ որպէս զի պահէր զայն։ Քայլ մը առաւ... իր չորս գին նայեցաւ... գիտեց թէ ձիաւոր աւազակները զբաղած էին թէ ճամբանին կտրելու եւ թէ կողոպտելու։ հետեւաբար կամացուկ մը ժեռուտ քարի մը տակ նետեց։

Բայց չկրցաւ հետանալ... չկրցաւ

բաժնուել անկից։ Իր սիրտը, իր հոգին ու իր բովանդակ կեանքն էր ան՝ զոր կը թողար քարին տակ...։

— Ո՛չ... անկարելի է այս... վատութիւն, կատարեալ վատութիւն է այս... մրմնջեց Վանական ինքնիքները։ Մեռնի՛ր... այո՛, մեռնի՛ր, բայց այս նուիրական սուրբ հետ, այս պաշտելի դաշոյնի հետ մեռնի՛ր, ոչ թէ ոտրկաբար դայն հոս թողուլ ու այնպէս մեռնիլ պէտք է։

Ու նորէն ձեռքաւ... դողդողով ձեռքին մէջ առաւ զայն ու համբուրեց։

Դաշոյնը մերկացնելու վրայ էր, երբ աւազակ մը անկուեցաւ իր դէմը։

— Ունեցածներդ... պօռաց աւազակը։

Վանական ժամանակ չկրօնցուց։ Իսկոյն յարձակեցաւ աւազակին վրայ ու դաշոյնն անոր սիրտը մխեց։ Աւազակը հազիւ ձիւ մը արձակեց ու տապալեցաւ։

Վանական թողուց զանի ու ապառաժին ետեւը քաշուելու պատրաստուեցաւ, ուսկից կրնար փախչիլ։ սակայն չի յաջողեցաւ, որովհետեւ երկու աւազակները մեքենաբար իր

կարմրախոտի հիւանդութիւնը վերջերս աւելի տարածուելով, տղայոց բաւական մաս կը պատճառէ:

— Սիսի կաթողիկոսական բնտ. բուժեան պատուիրակ նշանակուած Տ. Յակոբ Աշոտ եպիսկոպոս հրաժարած ըլլալով, Պատրիարքա. բանը այդ պատուիրակութեան պաշտօնին կոչած է Պիլէճիկի առաջնորդ Տ. Մովսէս եպիսկ. կէօմ. բիւքճեանը:

— Կեսարիոյ մէջ նոր վարժարան մը կը շինուի 1500 ոսկի ծախքով, որուն կէսը արգէն հանքանակուած է:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

ԹԻԻՐԲԻԱ

Սուլթանա սուրի գաստ մագ. սէտի իւլէ իթալիանըն Նաբլը շէհ. բինտէ պիր ֆէսատ ճէմիլէթի թէ. ճէմիլ իթալիկի իթալիա հիւքիւմէթինէ իսպար օլընմըշ տըր: Իշպու ֆէսատա մէտիւլտար առտ օլընանլար Բիթալիօն Թօպիա Պօնի վէ Սէրվէթ իսմինտէ Իքի շախս օլուպ, Թիւրք բօլիսլէր մէգ. քիւր Սէրվէթին չու սըրա Նաբլը շէհրինտէ պուլընտըղընը իտտաա իտէրլէր իմիշ:

— Ալպանիանըն Ավու շէհրին. տէ Ճէմալ վէ Համտի պէյլէրին խանէլէրի հիւքիւմէթտէն եօգլա Նըլուպ, պիր չօգ էվրագը միւլիթէ իւլէ պէրապէր սէրպէսթ Ալպա նիայա մախսուս պանտէրալար վէ գօմիթէ մէօհրիւ պուլընմըշ. վէ քէզա Ալպանիայա հիւքիւմտար օլմագ ամէլինտէ պուլընան Տօն Ալատրօ Գասթրօթի նամ բրէն. սին թախտ իւզէրինտէ օթուրմըշ պիր բէսմի էլէ կէշմիշ տիր. մէգ. քիւր բէսմտէ «տիւշսին զան ի. չիճի Սուլթան, եաշասըն սէր. պէստիյէթ, եաշասըն Ալպանիա պէյլիկի, եաշասըն Բրէնս Գաս. թըրքօթի» եազըլը ըմըշ: Ասքէ. բիյէ գօմանտանը տէրհալ թու. թուլան էշեալարը Սթանպուլա եօլ. լամագլէ, Ճէմալ վէ Համտի պէյլէրի տէրտէսթ իտուպ մահպուս. հանէյէ եօլմըշ տըր: Յագաթ եօլտա Արնապուտար ասքէրլէրին իւզէրինէ հիւքիւմէ Ճէմալ պէյի գուրթարմըշար: Համտի պէյի տախի գուրթարմագ իշին 4,000 Արնապուտ շէհրէ տօլարագ, տիւ. քանլարը գափաթմըշար վէ էհա. լիի սիւտհանմայա տալէթ իթմիշ. լէր. նիհայէթ ասքէրլէր գօման. տանըն խանէսին տախի իհ. լթէ իտէրէք, գաբուլարը գըրմըշար, գօմանտան գաշմըշ վէ պիր չար. եէք սաաթ թարաֆէյնտէն աթէշ իտիլմիշ օլուպ, գօմանտանըն գա. յըն վալիտէսի վէ պիր հալարգէ չօլմիւշլէր: Գօմանտան էլէ կէշ. մէյուպ, շէհրտէն գաշապիլմիշ օլտըղընը վէ շիմտի Արնապուտ. լարընխըրս ու հիտտէթի ուճ տէ.

բէճէտէ պուլընտըղընը մահէլինտէն էսք Ռէսքէ պիլտիրիլմիշ տիր:

— Տամատ Մահմուտ բաշալը գաթի իթտիրմէք իշին Սուլթա. նըն էմիլ իլէ էվրօբայա պազը մէմուրլար հօլանրիմըշ օլտըղընը, բաշայի միւշարիլէհին տիւրէն Ալմանիայա եօճըրնտա, պիր ալ. ման բօլիս մէմուրը իսպար իթ. սիշ տիր:

— Պու բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 4ի 20 կէշմէք բատտէլէ. բինտէ Սէլանիքտէ շիտտէթիլ զէլ. զէլէ վուգու պուլուպ, պիր չօգ խանէլէր գարարտիտէ վէ պազը քիշիլէր իթլիֆ օլուշ տըր:

— Թիւրքիտտարի միլլէթտաշ. լարմըզը գուլմ ու մագտուրիլէթ. տէն գուրթարմագ մագտէտի իլէ. պիւթիւն էվրօբա միլլէթիլէրին էր. մէնթէրպէրան զէվաթընտան միւ. լթէշէքիլ պիր մէճիսի ումումի (գօնկրէ) Պուքսէլտէ Յուլիս 17-18տէ թէճէմիլ իտէճէք տիր: Մէգըրը գօնկրէյէ իշիթարք ի. տէն զէվաթ էն նամտար մուէլ լիֆլէր, մէպուլար, մուհարրիլէր վէ սապըք նազըրլար օլուպ, պուն. լար գօնկրէտէ վէրիլէճէք գարար. լար իւղրէ, քէնտի մէնտուպ օլ. տըզլարը տէվլէթլէրի էրմէնի միլ. լէթիլին հուգուգընըն մուհաֆա. զասընա սէվգ իթմէյէ չալըշա. ճագլար վէ էֆքարը ումումիլի ուլանտրաճագլար:

— Մէքքէտէն հաճըրլըն ալ. տէթի սէպէպի իլէ՝ Սթանպուտա լթէթարք եումուրճագ պաշ կէօս. լթէրմիշ տիր. տէօրտ քիշի թու. լթուլմուշ, պունլարտան իւշիւ միւտհիշ հալտէ:

— Մանասթըր վիլայէթինտէ պիր պուլկար շէթէսի վէ թիւրք ասքերլէրի պէյնիտէ, Յօրիա ճիւլարընտա, եէնի պիր միւստաէ. մէ վուգու պուլմըշ տըր: Իշպու սէպէպլէ խանէլէր հօգլանըմըշ վէ 100 պուլկար հապս օլընմըշ: Քէզա Բալիթատա չօգլար լթէվ. գըթ իտիլմիշ տիրլէր:

ՏԱԽԻԼԻԹԷ

Պուլկարիա վիւքէլուսը վէ Բա. բիս պանգալարը պէյնիտէ իս. լթիգրագ մուգապէլէսի իմզալան. մըշ օլուպ, մէսէլէ չու կիւնլէրտէ Սօպրանիլէրին թահթը միւպէքէ. բէսինտէ պուլընլօր:

Իշպու իսթիգրագըն պաշլըճա շէրաթիթի՝ սէնէլիք 100տի 5 ֆա. յիլլէ, 100 ֆրանգըլք թահվիլա. լթը 81 1/2 ֆրանգա լթէտալիլէ չը. գաճագ տըր: Թէմինաթ իշին թիւթիւն վարիտաթը կէօսթէրիլ. միշ տիր:

Պու շէրաթի իլէ իսթիգրագ մուգապէլէնամէսինին Սօպրանիլէ. տէն տախի գապուլ օլընաճագ շիւքհէսիկ կէօրիւնիլօր:

— Կէշէն հաֆթա պազը էճնէպի կազէթալար՝ Բուսիա վէ Պուլկա. բիա պէյնիտէ պիր հարպիլէ ահտ.

նամէսի իմզալանմըշ օլտըղընընը եազմըշլար բար, վէ պու պապտէ պիր թագըմ թագսիլաթա կիրի. շիլլէրտի: Յագաթ Սթանս Պուլ կաւր պու հապստիսին տալ ու է. սաւը օլմատըղընը բէսմի սուրէթ. տէ եազուպ, գաթիէն լթէգըիպ իթմիշ տիր:

— Յէխամ Բրէնս Յէրտինանտ հազրէթլէրի Բարիստէ պուլընմար հասէպի իլէ՝ Յրանսա ճուճուրի. յէթ բէյիսի Մ. Լուպլէյ Պէօյիք Ալէքսանտըն մուրասաա Պէօյիք խաշը իհասն իթմիշ տիր. քէզա մէգըրը նըշանտան (գալըր մու. բասաա) պիր տտէտ տախի Մ. Տէլքասէյէ իհտա էլլէմիշ տիր:

ԲՈՒՍԻԱ

Իթալիա գրալը էմանուէլ պու կիւն եարըն Բէթրապուրկա կի. տուպ, իւշ կիւն գուտար Ձարա միսաֆիր օլուճագ տըր: Պիլ ա. խէրէ Ձարըն տախի իստէի վի. զիթա գապիլիտէն օլմագ իւզրէ իթալիայա կիտէճէկի մուգարրէր տիր:

— Ալմանիա կազէթալարընտան պիրինին ալտըրը մալիւմաթ իւզրէ, Ձար էհալինին էֆքեարընը լթէս. քին վէ գարըշլըրլարըն գա. լթիէն էօնիւնիւ ալմագ մագտէտի իլէ իսպահաթ իճրա իթմէք իս. լթէյուպ, հէր սընըֆ էհալիտէն ինթիլապ օլընմըշ մէպուլար լթօլանըմաւընը վէ իտարէի հա. զըրէնին լթէպալիլ իշին պուլու. ընէ էֆքեար պէյան իթմէլէրինի էմր ու թալսիլէ իթմիշ: Յագաթ վիւքէլա վէ բէճալ Ձարըն իշպու լթիտպիրինէ մուխալիֆ պուլըն. մագտա ըմըշլար:

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ

Գրալ էտուարտըն չու սօն հաֆ. լթալարտա միւտհիշ պիր խասթա. լըղա տիւշար օլմասը սէպէպլէ պիւթիւն ինկիլթէրա մէյուս պիր հալտէ պուլընլօր: Սօն հա. վատիսլէրէ պինտէն, գրալ լթէհի. քէի կէշիթմիշ կէօրիւնիլօր. գրալ եարէսինտէն պաշլըճա մուգտարըպ օլմագտա տըր, պու սէպէպլէ տա. յիմ պիր թար՝ ֆընտա եաթմայա մէճպուր օլուպ, գըմրալալար, վէ լթէքէրլէկի գարիօլաւը իլէ սուլօնըն պիր թարաֆընտան տի. կէրինէ ուսուլէթլէ նագլ օլընմագ. տա տըր:

— Գրալ էտուարտըն թաճ կի. ինմէք զիյնէթի իշին Լօն. տրայա եէթիշմիշ օլան էճնէպի մուրախալար, կէօրիւնիլէ պի. նաէն, կէրի տէօնմէյէ մէճպուր օ. լաճագլար. զիրա, պիր բէվայէթէ նագլըն զիյնէթ Սեպտեմբըր ալըն նիհայէթլէրինէ լթէլիլի օլ. մուշ տըր, վէ տիկէր պիր հապա. տիսէ պինտէն, մէգըրը զիյնէթ պէլլի եազընէն իճրա օլընաճագ իստէ, եալընըլ ագրէպատան օ. լան բրէսլէրտէն մաատա քիմսէ պուլընմալաճագ ըմըշ:

ՖՐԱՆՍԱ

Ալմանիա-Ալատրիա վէ իթա. լիա իթթիֆագընըն, եանի իթթի. ֆագը միւսէլլէսէնին եէնիլէնմէսի պու կիւն ճիտտիլէթ քէսպ իթմիշ օլտըղընտան, պազը ֆրանսըլ մէ. պուլար մէզըրիլ իթթիֆագ իթա. լիա իլէ Յրանսա պէյնիտէ ճարի օլան միւստէպաթա խալէլ կէթիլ. մէզ մի՝ տէյու սիւալ իթմէլէ. բինտէ. խարիճիլէ նազըրը Մ. Տէլքասէ «իթթիֆագը միւսէլլէսէ. նին լթէճտիտ ու տէվամը իթա. լիա իլէ պէյնիլիպտէ մուգարրէր օլան իթթիլաֆ ու միւստէպաթա. տան հիշ պիր շէ՝ էյսիլտէմէզ» տէմիշ տիր:

«Նօվօէ վրէմիա» նամ բուս կա. զէթաւար տախի մէզըրը իթթի. ֆագըննէ Բուսիանըն միւստէպա. լթէնա, վէ նէ տէ միւթթէֆիգ իւշ տէվլէթլէրին սալիլ պիր տէվ. լէթ իլէ իթթիլաֆ ու իթթիֆագ հասըլ իթմէսինէ մանի օլապիլէ. ճէք տէմիշ տիր:

ԹԻԻԶՃԱՐԻՑԷ

ՎԱՌՆԱ, 26 Յուլիս
ՋԱՆԻՐԷ

ՊՈՒՂՏԱՅ	
Վալիօն իւպ. 49.53 հքթ. 7.—/ 8.—	
Արապա իւպ. 48-58 հքթ. 8.—/10.40	
ԱՐԲԱ, Եէնի մալ	
Վալիօն եօգ 100 քիւ 10.40/10.60	
Արապա 42-47 իւպ. հքթ. 7.—/ 7.20	
ԵՈՒԼԱՅ	
Վալիօն 100 քիւ 13.—/13.20	
ՅԱՍՈՒԼԻԱ 100 քիւ 10.—/18.—	
ՋԱՎԱՍՐ	7.80/ 8.—
ՄԻՍԻՐ	
Արապա իւպ. 54-58 հքթ. 7.30/ 8.—	
Վալիօն իւպ. 100 քիւ 9.80/10.—	
ՏԱՐԸ	8.20/ 8.40
ԲԱՐԻԲԱ, Եէնի մահսուլ	
100 քիւ օլալալալ ֆր. 19.50/20.—	
Արապա վէ վալիօն օլմատըրը սէ. պէպլէ բիւցա միլգոն տիրվէ ֆիլաթ. լարտա լթէպէտիլալալ եօգ:	
Վալիօն մուսմէլէսի ալթուս ֆը. բանքլէ, արապա կիւմիւլլէ: Նաբօ. լէօն 22 հիսապը իլէ:	

ՊԱՌԳԱԼԻՑԷ

Վարնա բիւցասընտա պագալիլլէ մալլէրին պու կիւնքի ֆիլաթը, ալ. թուս ֆրանք իլէ:	
ԳԱՂՎԷ	1.42/1.70
Շէֆէր Նէմգէ	52
» (Բէսմէ) սանտըգ	27.80
ԲԻՐԻՆՃ Ճաբոն չուվալը եօգ —.—	
» Ֆիլիպէ »	34.—
» Ինկիլիլ »	28.—
» Բիլգօն »	47.—
ԿԱՉ Սանտըղը	6.70
Չէթիլն ԵԱՂԸ քիւ —.80/— .85	
ԳՈՒՐՈՒ ԻԻԶԻԻՍ	— .40

ՍԱՐԱՅԻՑԷ

Նաբուլէն 21.70 ֆրանք
Օսմ. լիւրալը 22.95 ալթուս ֆրանք

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ

ՆԱԽ ԲԱՆԱԲՈՒ

«Վառիթլէ» գերասանական խումըրը վաղը գիշեր առաջին անգամ ըլլալով պիտի ներկայացնէ ԵՐԿՈՒ ՅԻՍԵԱ. ՊԵՆՆԵՐ բանտօմի 5 արար: Խիստ ծիծաղալար գօմէտի 3 արար: Երգեր եւ պարեր:

Վառիթլէ խումըր

Одговорникъ Н. Драгулевъ

Печ на Хр. Н. Войниковъ—Варна